

Előfizetési árak:

helyben, kézhez bordva:

Egész évre	16 kor. — fill.
Fél évre	8 „ — „
Negyedévre	4 „ — „
Egy óra	1 „ 34 „
Egyes szám ára	8 fillér.

Vidkre, postán küldve:

Egész évre	18 kor. — fill.
Fél évre	9 „ — „
Negyedévre	4 „ 50 „
Egy óra	1 „ 50 „

PÉCSI FIGYELŐ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik naponként este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Pécs, Mária utca 1. sz. első emelet.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Hirdetések a legjutányosabb árban számíttatnak. Nyíltér sora 60 fillér.

Torontáli anarchia.

Pécs, 1902. febr. 13.

Minek nevezhetném másnak a torontálmegyei állapotokat, melyeket már majd a belügyminiszter is megsokalt és száz tisztviselő ellen rendelte el részint közvetlenül, részint közvetve a fegyelmi vizsgálatot, melynek folyamán, ha az csakugyan részrehajlás nélkül fog vezetni, hihetleg még botrányosabb dolgok fognak kideríteni; ámbar e megye már is a legnagyobb rekordot érte el Rónay Jenő főispán satrapasága alatt.

Hogy egy megyében a főispántól kezdve végig csaknem minden tisztviselő (száz ember) kompromittálva legyen, ez még a dédelgetett liberalizmusnak vélt nimbuszá is megtépi; mert hiszen a „liberális” uralom pökhendisége e ferdén felfogott jelzőnek ürügye alatt mindent megengedett főispánjainak és ezek szolgáinak.

A rendetlenség, naplopás, ügyiratok elvesztése, a gyámoltak érdekeinek elhanyagolása, apróbb sikkasztások, hamisítások, körjegyzői káros visszaélések még kismiskaságok a vármegyei pénzeknek vicinális vasutakra való eszeveszett prédálásához mérten, a mit a főispán erőszakkal és ravaszsgal mindig ki birt vinni.

A „Budapesti Hirlap”-ban egy torontálmegyei ember az egész skandalumot Rónay nyakába varrja, a ki azonban, bár lemondását elfogadták, még talán ma is főispán, holott a szőnyeggyár, a rudolfsnádi ármentesítés, valamint a vicinálisvasutak ügyében kompromittálva látszik lenni, nem is számítva azt, hogy mint fő ellenőrző tisztviselőinek lelkiismeretlenségeiért ő is felelős.

Cimül „anarchiát” tettem, holott *basáskodás* volt az egész megye romlásának az alapja. No hát én *erkölcs* fejetlenséget értek itt az anarchia szó alatt, a mely a maga jóvoltáért, vagy csak kényelméért is: a rá bízott közügyet elhanyagolja s az általa kezelt közvagyon lelkiismeretlenül fecserli.

A főpénztáros és gyámpénztáros, valamint az ellenőrök nyilatkoztak ugyan a Budapesti Hirlapban, hogy ők ártatlanok és az egész tisztikar nyugodtan (?) néz a fegyelmi vizsgálat elé, melynek biztosait a közigazgatási bizottság már ki is jelölte; de hát ez csak egy kis áltatás, meg önámítás lehet, a mennyiben a hatalom eszközei, kivált a megyeiek, mindig sikerrel reménykedtek a kormány kíméletességében. Hanem ha a kormány jónak látta közibe suhintani a torontáli „Wirtschaft”-nak: miért nem tette ezt még a képviselő-

selőválasztások (vagy legalább a megyei tisztújítás) előtt? Hja, féltette az ottani biztos kerületeket . . .!

És ha a közigazgatási bizottság, a Tisza Kálmán egekig magasztalt torzalkotása, az állami s a törvényhatósági közigazgatás összhangba hozatalára, no meg a főispánnal együtt hatékony ellenőrzésre van hivatva: miért nem teljesítette *már régen* kötelességét?

A gazdag megyei birtokosok közül miért nem akadt egy pár ember, a kik szembe mertek volna szállani a megyei korrupcióval; a kik nem csak félig, mint egy tette, hanem egészen lerántották volna a visszaélésekről a leplet?

Roppant nyomás és érdekhálózat lehetett ott; mert hiszen ez a most kifakadt daganat több éven át nőtt nagyra.

Hiszen még az olyan, általában jól vezetett megyében is, mint a minó a baranyai, történhetik tisztviselői visszaélés, mint p. o. legujabban a Guttai esete, s különben is, — sajnos! — alig van megye, a melyben valami kisebb-nagyobb sikkasztás nem történt volna; hát hogyan nem kelthette volna fel a kormány figyelmét Torontálmegye állapota, a melyről már régóta keltek gyanus hírek szárnyra? A vármegye sok könnyelmű, lazaerkölcsű urai ássák-ássák a magyar tisztesség és szabadság sirját! Nem csoda, hogy az államosításnak mind több híve lesz.

Az uri ember legyen kifogástalanul becsületes: akár ellenőrizik, akár nem, akár kormánypárti, akár ellenzéki, de különösen a közszolgálatban levő!

Noblesse oblige! A nemesség kötelez! *A közszolgálat pedig a nemességnek egy faja.* — *Közerkölcs!* Mikor jön már el régen várt országod?

* Bizottsági tagok választása a városnál.

Folyó év március közepén 29 bizottsági tag lép ki a város törvényhatósági bizottságából hat éves mandátumuk lejártá folytán. Mint értesülünk, a városi tanács tegnapi előkészítő ülésében foglalkozott az új bizottsági választás kérdésével s arra a megállapodásra jutott, hogy a február 17-én tartandó közgyűlésnek azt fogja javasolni, miszerint a *bizottsági tagválasztás február 23-ára tüzessék ki* E szerint a választás kiírása és annak megejtése közt nem maradna több, mint *6 napi időköz*. Hogy mi indította a nem tanácsot erre az eddigi gyakorlattal mérőben ellentétes elhatározásra, biztosan nem tudjuk; azt halljuk azonban, e javaslat megokolását az képezi, hogy a kilépő bizottsági tagok mandátuma március hó közepén lejárván s az ujonnan megválasztandók igazolása hosszabb időt vévén igénybe, a törvényhatósági bizottság március közepén tul az új vá-

lasztások igazolásáig csonka maradna, ha a választás későbbi időre tüzetnék ki.

Nos hát mi ezt az indokolást nagyon szerencsétlennek tartjuk, mert hisz a bizottságnak rövid időn át tartó csonka volta nem új dolog a választások után, azért ez még soha sem képezett olyan szörnyű nagy bajt, hogy e miatt meglepetésszerű választásokat kellett volna rendezni.

Az 1896. évben kilépett bizottsági tagok mandátuma is március hóban járt le s azért az 1896. február 27-iki közgyűlés mégis március 15-re, tehát 17 napi időközrel tüzte ki az új választást. 1899. évben a kilépők mandátuma az évi március 19-én telt le s az 1899. február 27-diki közgyűlés éppen a lejárat napra, március 19-re tüzte ki a választást, a mikor tehát 20 nap esett a választás kiírása és annak tényleges megejtése közé.

Mi szükség van tehát most arra, hogy a március 15-én kilépő bizottsági tagok helyeinek betöltésére a választást már február 23-ra tüzzék ki, még pedig csak hat nappal a választás előtt? Hisz a választópolgároknak tájékozódni, eszmeeseréket folytatni kell az iránt, hogy kiket küldjenek a törvényhatósági bizottságba, amire hat nap nem elegendő, főleg mikor erre az időközre egyetlen vasárnap, vagy ünnepnap sem esik, a mikor a választók zöme napi munkájának mulasztása nélkül ráér közügyekkel foglalkozni.

A mi szerencsétlen, mert minden rendszer nélkül való kerületi beosztásunk mellett a választók nagy része ilyen rövid idő alatt még arról sem igen tájékozódhatik, hogy melyik kerületben van is jogositva gyakorolni választói jogát, nemhogy azt tehetné komoly és érett megfontolás tárgyává, hogy kikre is adja szavazatát, a mely egyetlen eszköze annak, hogy a minden városi polgárt oly közelről érdeklő városi ügyek intézésébe befolyását érvényesítse.

Aztán meg, ha a város tanácsának a lelkét olyan nagyon nyomja az a legujabb keletű aggodalom, hogy a bizottság egy időre csonka talál maradni, hát mért nem intézkedett a választás kiírása körül már korábban? Hisz tudta, hogy 29 tag március közepén kilép, mi akadályozta tehát abban, hogy januárban vagy február elején közgyűlést tartson, melyen a választást bizvást kiirhatták volna február végére. Hisz ha a teljes létszámú bizottságot most már csaknem két hónapon át fölöslegesnek tartották közgyűlésre összehívni, bizony nem esnék ki a világ feneke akkor sem, ha március utolsó két hetében nem lehetne közgyűlést tartani a bizottság csonka volta miatt.

A tanács javaslatának nem lehet más célja, mint meglepni az előkészületlen polgárságot a választással, hogy így annál könnyebben arathasson diadalt a *hivatalos lista!*

Reméljük azonban, hogy a közgyűlés nem ül föl ennek a manővernek s leszavazza azt a furcsa tanácsi javaslatot.

Hírek.

Pécs, 1902. február 13.

Napirend 1902. február 14-én.

Naptár: péntek, febr. 14. — Róm. kath.: Jézus töviskor. — Prot.: Benignusz — Görög-kel. (febr. 1.) Círusz. — Zsidó: Adar 7. — Nap két 6 óra 52 perckor.; nyugszik 5 óra 4 perckor. — Hold két 9 óra 31 perckor délelőtt; nyugszik éjfélkor.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hősüllyedés, keleten csapadék várható. **Szinház:** »Királyfogás«, operett.

— **(Felolvasó-estély.)** A »Pécsi Kath. Kör« folyó hó tizenhatodikán (vasárnap) tartandó 52-ik felolvasó estélyének sorrendje a következő: 1. A keresztény világ legnagyobb egyházi szónokai. Irta és felolvassa *Rézbányay József dr.* — 2. Váradi-Rémfi: Az ezüst fátyol. *Antoni Miklós* zongora, *Báter János* harmonium- és a vegyes karnak ének-kisérétével szavalja *Kerbolt Ilonka*. 3. Ave Mária. Zenéjét szerző *Krisztianics István*, kistaludi plébános, éneklik *Légrády László* és *Biber Matyás*, vegyes karban kísérik: *Czirer Marianne*, *Ehn Emilia*, *Eötvös Jeka*, *German Ilonka*, *Girardi Gizi*, *Gritzmán Ágosta*, *Hikker Irén*, *Károly Etel*, *Kindl Etti*, *Kosztér Ilon*, *Kosztér Mili*, *Orf Paula*, *Putzer Margit*, *Reberics Gizi*, *Remesberger Eugénia*, *Schmidt Irma*, *Simon Lujzika*, *Szombathelyi Olga*, *Tomanek Paula*, *Borsy Jenő*, *Decleva Dénes*, *Gebhardt József*, *Kussinszky József*, *Rihmer Oszkár*, *Soós Nándor*, *Szuly Jenő*, *Wagner Alajos*, *Böhm Jenő*, *Csernits Jenő*, *Gebauer Antal*, *Holics Andor*, *Mussong Nándor*, *Papp Károly*, *Szántó Lajos*, *Vérfi Aladár*. 4. P. Rode: Air Varié. Hegedűn előadja. *Némethy József*, zongorán kíséri *Antoni Miklós*. 5. Költemény. Irta *Greksa Kázmér dr.* A legközelebbi estély febr. 23-án (vasárnap) d. u. fél 6 órakor lesz.

— **(Pécsváros közigazgatási bizottsága)** ma délelőtt 10 órakor tartotta havi rendes ülését báró *Fejérváry Imre dr.* főispán elnöke alatt. Az ülésen résztvettek: *Majorossy Imre* polgármester, *Tróber Aladár dr.* főjegyző, *dr. Tichy Ferenc tb.* főjegyző *Nendtvich Andor*, árvizsaékielnök, *Nick Alajos dr.* tiszti ügyész, *Aguszt Ferenc* helyettes pénzügyigazgató, *Csizmádia Géza* másodaljegyző, *Nagy László tb.* aljegyző *Déván Ottó kir. ügyész*, *Szuly János*, *Czirer Elek dr.* főorvos, *Kovácsfi Kálmán kir. főmérnök*, *Aidinger János*, *Salamon József*, kir. tanfelügyelő, *Szeregy József dr.*, *Egry József*, *Kindl József*, *Krasznay Mihály kir. tanácsos* és *Malletter Rezső*. A bizottság a referensek havi jelentéseit tudomásul vevén, a napirend többi tárgyait kevés vita mellett intézte el s az ülés feltizenkét órakor ért véget.

— **(Uj királyi főügyész.)** Ő Felsége *Galba Lejost*, a szatmárnémeti királyi törvényszék elnökét, a pécsi királyi főügyész-séghez főügyésszé nevezte ki.

— **(A pécsi önkéntes tűzoltó testület)** által a Vigadóban f. é. február hó 8-án rendezett zártkörű bál nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is szépen sikerült. Az összes bevétel 489 kor. 40 fill. Felülfizettek: *Zsolnay Miklós* 50 kor., *Majorossy Imre*, *Vaszary Gyula*, *Erreth János*, *Ruepprecht János*, *Kindl Ferenc*, *Prix Ferenc*, *Höfler testvérek*, özv. *Wachauer Károlyné*, *Zsolnay gyári tűzoltóság* 10—10 kor., *Assicuratió Generali*, *Weindorfer* 9—9 kor., *Ruepprecht Nándor* 6 kor., *Szigriszt Lajos*, *Deusch Ádám*, *Mandelbaum Sándor*, *Herceg testvérek*, *Állami megyei*, városi és közintézeti hivatalszolgák egyesülete, *Hoffmann Lajos* 5—5 kor., *Keiner N.*, *Hamerli Imre*, *Hamerli József*, *Fürst Zsigmond*, *Kindl József*, *Lauber Viktor*, özv. *Kaltnecker Györgyné*, *Schiller József*, *Marx Nándor* 4—4 kor., *Vogl János*, *Kremling Károly*, *Krausz Béni*, özv. *Tauszne*, *Horváth Dani*, *dr. Egry Béla*, *N. N.* 3—3 kor., *dr. Czirer Elek*, *Fektér N.*, *Ganter Ferenc*, *Jo-*

visics Mihály, *Mahovetz Károly*, *Ritzl Péter*, *Dittler Aurél*, *Till István*, *Reeh György*, *Dollinger András*, *Gyimóthy Gyula* 2—2 kor., *Srkáné*, *Krausz István*, *Merschenszky*, *Lakatos Gyula*, *Ambrus Lajos*, *Zelms Gyula*, *Czelcer Géza*, *Fischer Simon*, *Dér Sándor*, *Friedenthal N.*, *Mayer N.*, *Dinesz György* 1—1 kor., *Jeszenszky Kálmán* 20 fillér. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is a testület hálás köszönetét.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vizszolgáltató képességéről a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: a viztartók tele vannak; a tettyei forrás vizszolgáltató képessége folyó hó 13-án reggel 3200 köbméter.

— **(A villányi állomás kutja.)** Még a múlt évben közöltünk egy hozzánk érkezett tudósítást, mely arról az elterjedt híresztelésről szólt, hogy a villányi vasúti állomás kutjának vize egészségtelen s azt a nézetünket fűztük ehhez a közleményhez, hogy jó lenne a kérdéses kut vizét megvizsgáltatni, vajjon nem tartalmaz-e fertőző bacillusokat. — Erre vonatkozólag a „Mohács-Pécsi Vasút“ üzletigazgatósága értesít bennünket, hogy a villányi állomási kut vizét, a mely az ottani községi előljárásság közreműködésével vétetett a kutból és a község pecsétjével lezárt palackban szállított Budapestre, a székesfőváros vegyészeti és élelmiszer-vizsgáló intézeténél vegyelemezte s az eredményről azt az értesítést vette, hogy a kérdéses vízben találtatott összes szilárd alkatrész 6540 chlór 29.0, oxigén az organikus anyagra 4.2, salétromsav 2.2, salétromossav gyenge nyom, ammoniak nincs; külsőleg rendes. A vizsgált kutvizet a vizsgáló intézet chemiai szempontból nem kitogaszthatónak mondja. — Hozzáteszi az üzletigazgatóság, hogy a pályaorvos, aki egyuttal községi orvos is Villányban, bizonyítja, miként az említett kut vize az egészségre nem ártalmas és hogy 30—40 év alatt kimutathatólag ezen kut vizétől még senki beteg nem lett, járványszerűleg váltóláz és tifusz ott soha sem mutatkozott s így ezen ügynek a nyilvánosságra való hozatala nem volt indokolt. — Nekünk csak ez utóbbi kijelentésre van megjegyzésünk, még pedig az, hogy a kérdéses kut vizének egészségtelen voltáról elterjedt híresztelés nyilvánosságra hozatala már csak azért is indokolt volt, mert ez szolgáltatott alkalmat az üzletigazgatóságnak a viznek szakértői megvizsgálására s így az elterjedt híresztelés megcáfolása mellett a közönség megnyugtására.

— **(Razzia.)** Az éjjel razzia-tartott rendőrségünk. A razzia alkalmával összesen huszonöt csavargót, köztük öt nőt fogtak össze, kiknek se lakásuk, se foglalkozásuk nincsen. Természetesen, nem is pécsi illetőségűek s most illetőségük megállapításáig a torony alatt tartják s azután baza fogják őket toloncolni.

— **(Megbirságot tisztviselő.)** A belügyminiszter jóváhagyta a város feyelemi választmányának ama határozatát, melyvel *Slesák Vitus*, városi osztálymérnök, feyelemi vétségért négyszáz korona pénzbírságra ítéltetett. A jóváhagyást ma a város közigazgatási bizottsága tudomásul vette.

— **(Névmagyarosítás.)** *Lichtenstein Jenő*, kaposvári illetőségű, ugyanottani lakos és kiskoru *Olivér Andor* nevű fia vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel Litvaira magyarosították.

— **(Tisztujtás Szászváron.)** F. hó 10-én délután 2 órakor Szászvárott, *Máthé Ödön* főszolgabíró elnöklése alatt megtartották a községi tisztujtást. A bírói állásra nagy szótöbbséggel megválasztott *Panta István*. — II-od bírónak egyhangulag *Dallos János*. — Pénztárosnak egyhangulag *Deák György*. — Közgyámnak ifj. *Parragi István*. — Esküdtek lettek: ifj. *Böröcz József*, ifj. *Jäger Ádám*, *Kiss László*, *Mártza István*,

Neubauer Ferenc, *Hahn József*. — Képviselő virilis lett: ifj. *Gyenis István*, *Böröcz Márton*, *Dobszay János*.

— **(Óvintézkedés a tavaszi árvizek ellen.)** A földmivelésügyi miniszter a tavaszi árvízvédekezés sikerének biztosítására legujabban elrendelte, hogy a védművek érdekében tett intézkedések szigoruan ellenőrizendők; az óvintézkedéseknél szükséges munkaerőnek kellő időben való kirendeléséről már eleve kell gondoskodni; a rendelkezési hatalomra hivatott előljárásságot már előre ki kell jelölni, a közigazgatási tisztviselők hasonlóképpen kijelölendők, mely töltés-vonalon fognak ellenőrzőleg tevékenykedni; a távirdaszolgálat szabatos menete biztosítottassék; továbbá fölhívja a miniszter az illetékes hatóságok figyelmét a katonai közérőnek kirendeléséről való tudnivalókra. Megke-reste a földmivelésügyi miniszter a belügyminisztert, utasítsa a csendőrséget arra, hogy ez a hatóságok és árvízmentesítő társulatok működését kellően támogassa, midőn a tavaszi vizáradások veszedelme erélyes, lelkiismeretes működést vár mindenkitől, kikre a személy- és vagyónbiztonság őrzése hivatva van. — Evvel kapcsolatban fölemlítjük, hogy egy szakértő a legjobb védelemnek tartja a töltéseket rőzsével borítani; ezzel tetszőleges hosszú partokat lehet megvédeni a hullámok ártól.

— **(Olvasóköri bál Dályokon.)** A dályoki olvasókör megalakulásának már első évében szép jelet adta életrevalóságának. Ugyanis az olvasókör tagjaiból egy bizottság alakult, melynek feladata volt az olvasókör javára táncmulatságot rendezni, és ennek megtartását folyó évi február hó nyolcadikára tűzte ki. A tagok és a meghívott vendégek oly szép számban jelentek meg, hogy a kör helyisége zsufolásig megtelt. A mulatók kedélyes hangulatát mutatja ama lelkesültség, mely a mulatságon jelenvoltak részéről történt felülfizetések vetélkedésében megnyilatkozott. — Felülfizettek a következők: *Komlósy Ágoston* 5 kor., *Fischer Miksa* 5, *Koncsev Zsiga* 9 kor., *Szinkovich Béla* 3, *Szedlár Mátyás* 2, *Szedlár Vince* 2, *Gubica András* 2, *Gubica Antal* 2, *Sztepanovics Mátyás* 2, *Prakatur Vince* 2, *Gombárovics Alajos* 2, *Moldvay Vilmos* 2, *Veidhoffer József* 1, *Vidák György* 1, *Rosenberger Antal* 1, *Fischer András* 1 koronát, *Gubica Imre* 50 fill., *Szatler Gáspár* 50 fill., *Kocsi László* 40, *Szinder Károly* 30, *Jobel József* 20, *Patzi János* 20 fill. Ezen összeghez csatolva a belépti-jegyek után befolyt összeget, 80 korona tiszta jövedelem gazdagítja az olvasókör pénztárát. Minel fogva a felülfizetőknek, mint az olvasókör lelkes jöltevőinek ez uton is hálás köszönetet mond a rendező bizottság.

— **(Gyilkos vetélytárs.)** Szegárdon a nevezetes *Balogh-fánal*, a hol 1711-ben a labancok elfogtak *Béry Balogh Ádám* híres kurucgenerálist, gyilkosság történt. *Tót József* és *Aszalai József* szegárdi legények ugyanis együtt mulattak egyik vendéglőben, a hol alarcos bál volt. A két jó barát egy leánynak udvarolt ése miatt összevesztek. Hajnalban *Aszalait* hazafelé indultában *Tót József* több társával üldözőbe vette *Aszalai* menekülés közben a két százados *Balogh-fához* ért, a hol visszafordult és *Tót Józset*et revolverrel lelőtte.

— **(Kitüntetett gazdasági cseléd.)** *Belfüreged* tolnamegyei községben *Juhász Minálnak*, a hűséges gazdasági cselédnek szép beszéd kíséretében adta át *Szevald Mór* főszolgabíró a földmivelésügyi miniszter 100 korona jutalmát és az elismerő oklevelet. Az ünnepségre a cselédség a szomszéd pusztákról is megjelent, a kiket az ünnepelt derék munkással együtt *Lamm Benő* uraság gazdagon megvendéget.

— **(Aranylakodalom.)** Szomajom somogy megyei községben a napokban tartotta aranylakodalomát *Illés Ádám*, odaváló gazda,

feleségével, szül. *Hornung* Terézszel. Négy leánya és egy nő Kovácsmester fia és tizenhárom unokája jelent meg az aranymenyegzőre. A templomban megható beszédet mondott a lelkész az agg párhoz, mely ma is friss egészségben van s vigan táncolt unokaival.

— **(Tolnavármegye)** törvényhatósági bizottsága gróf *Széchenyi* Sándor főispán nöklele alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen felolvasták báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter leiratát, a melyben megköszönte a vármegyének 50 éves szolgálati jubileuma alkalmából hozzáintézett üdvözlő teliratát. Ezután hosszabb vita támadt a szegzárdi ipartestület beadványa fölött, a melyben arra kéri a törvényhatóságot, hogy irjon fel a képviselőházhoz az önálló vámtérület érdekeiben. A vitában résztvettek: *Döry* Pál alispán, *Grünwald* Lajos földbirtokos. *Fördös* Vilmos, tiszti ügyész és *Bernrieder* János földbirtokos. Végül a közgyűlés napirendre tért a beadvány felett, mert a vármegye e tárgyban már határozott. Árvaszéki elnökhelyettesül *Pap* Gyula árvaszéki ülnököt választották meg. Elhatározták, hogy 60.000 korona költséggel a Sió folyón Sár Szent-Lőrincnél vasszerkezetű hidat építtetnek.

— **(December.)** Az elmúlt esztendő utolsó hónapjáról is beszámol a központi statisztikai hivatal s mindjárt azt mondja, hogy ez idő alatt a magyar korona országában a népesség 15.605 lélekkel megsaporodott, mert többen születtek, mint ahányan meghaltak. Az elveszültek száma 55.418 volt, azoké pedig akik földi pályafutásukat bevégezték, 39.813. Ami a tüdővést illeti, az decemberben is megdézsmálta az ország lakosságát, 5065-tel szaporítván meg a sirhalmok számát. Torokgyikban 1223, kanyaróban 1014, vörhenyben pedig 1571 gyermek halt meg, ami azt jelenti hogy ezeknek a fertőző betegségeknek decemberben jóval nagyobb aratása volt, mint az év más hónapjaiban. Jelenti azonban még azt is, hogy Magyarországon a gyermekek nagyrésze még mindig csak a jó Isten vigyáz, noha a kormány is többet törődhetne a fölvi gyázattal, mert ez a gyermekhalandóság megdöbbenő. A decemberben kötött házasságokról a statisztikai hivatal azt jegyzi föl, hogy az összekelt és boldogságot reménylő párok száma az egész birodalomban 6154-re rugott. E házasságok között az országban 963 volt a vegyesházasság, míg keresztény-zsidó házasság csak 17 esetben történt, bizonyára nem nagy öröme a zsidóságnak, a mely az ilyen házasságoktól mindinkább félni kezd. A külföldre szóló utlevelekre vonatkozólag a statisztika azt újságolja, hogy ilyen utlevelet a belügyminiszterium 5293-at adott ki, s hogy ezekből 2738 Amerikába, 1373 pedig Romániába szolt, vagyis ama helyekre, ahova a szegény emberek végső elkeseredésükben kivándorolnak, itt hagyva adófartózasukat. Szól még a kimutatás a decemberi tüzekről is. Adatai szerint 728 községben 869 tüzeset fordult elő és 856 ezer korona kárt okozott.

— **(Milyen idő lesz?)** A szegedi „Meteor” a maga különös csomópontos teoriája alapján a következő időjelzést teszi közzé: A 6-iki csomópont hatása alatt bekövetkezett a jelzett hidegebb, fagyosabb idő. A Szaturnusz, a hidegség és banat bágyadtényű csillaga ezen alkalommal is hű maradt önmagához. Erre azonban következnek Jupiter, Venus, Mars, Merkur együttállásai, a melyek már részben tüzeesebb, részben hidegebb természetű csillagbolygók, a melyek így hol segítik, hol semmisítik Szaturnusz hatását, ami a következő napokban felette változó időjárást hoz átlagos hideg jelleggel. Hideg jellegű még a 15—16 csomópont.

— **(Álarcos bálban.)** Egy közeli városban az álarcos-bálban történt. Belépett egy feltűnően csinos álarcos hölgy. Kertészleánynak volt öltözve és a kezében akkora virágkosarat tartott, hogy bátran virágkereskedést nyithatott volna belőle. A férfiak ha-

mar körülzsongták, de ő egy fiatal ügyvédet tüntetett ki barátságával. Az ügyvéd tüzesen megkezdte az ostromot és a barátai irigykedve uézték, hogy micsoda rohamosan lépked a diadal felé. De egyszerre az álarcos nő zavardottan szólott:

— Ejnye . . . most veszem észre . . . a zsebkendőmet a bundámban felejtettem.

— Oh, az nem baj. Adhatok egyet.

— Köszönöm, de majd elhozom a magamét.

— Inkább megyek én. Félek, hogy nem jössz vissza, szép maszkom!

— Sőt! Éppen arra gondoltam, biztosítékot adok az neked addig. Itt a kosaram, tarsd meg zálogul, a míg visszajövök.

A kertészleány ellibegett, a fiatalember pedig büszkén állott a virágkosár mellett. Várt, várt, de a nő csak nem jött. Eltűnt. Kérdezősködött utána, a ruhatárban azt felelték, hogy már rég elment. Az ügyvéd elpanaszolta a sajtáságos kalandot a barátjainak. Azok kárörvendve mondták:

— Bizonyosan egy szerencsésebb fickó elragadta utközben.

Az ügyvéd megvigasztalódott.

— Sebaj! legalább a virágot szedjük szét. Ingyen jutottam hozzá.

Belenyult a kosárba és két kézzel szedte ki belőle a virágot. De egyszerre ijedten szisszent föl. A kosár fenekén egy bepólyázott csecsemő feküdt egy darab papiros tartságában. Az ügyvéd elolvasta az irast. Ime, így szólott:

»Retour — az apjának.«

Most már tudta az ügyvéd, hogy ki volt a csinos kertészleány.

— **(Elgazolt postaszolga.)** Kaposvárról írják, hogy a Pecs felől Új-Dombovarra érkező személyvonat elütötte Kovacs postaszolgát s a vonat kereke jobb lábát levagta. A szerencsétlenül járt postaszolgát a vasuti személyzet azonnal ápolás alá vette, de arra nézve semmi intézkedés nem történt, hogy orvos hívassék a sebesülthöz. Óriási verveszteség után tehervonaton vitték jó későn Kaposvárra, ahol most a somogy megyei közpórházban fekszik. A szerencsétlen postaszolga hét gyermek apja, most élet-halál közt lebeg.

— **(Értekezlet a borvásár ügyében.)** A jövő hó közepén tartandó borvásár előkészítésére kiküldött bizottság holnapután szombaton folyó hó tizenötödiken délután 3 órakor értekezletet tart a városháza közgyűlési nagytermében.

— **(Vert ezüst disztárgyak és iparművészeti áruk)** ritka műizlésű disztárgyak és rendkívül pontosan járó bamulatos finom és praecisen járó órák láthatók Schönwald Imre műórá és ékszerész kirakátaban és üzletében. — Igazán el lehet ezeu tárgyakra mondani, hogy az ötvös művesség remekei, ugy a mint azok Páris, London legelső ötvöseinek műterméből kikerülnek, hirdelve a modern izlést és a művészeti forma tökélyét. És ezek a disztárgyak mind ezüstből és tiszta aranyból vannak, ebből a szép és hazánkban oly népszerű fémből, különösen az ezüst, melynek az utóbbi időben beállt ár-hanyatlása nagyon megkönnyíti a beszerzést, gyönyörű valódi ezüst étszerkeszletek, gyümölcstartó állványok, gyertyatartók, szivarkasetták, kelyhek, kecses és nemes izlésű arany női láncok, ritka-művű zomancozott és drágakövekkel ékített női órák, szolid kivitelű, legjobb járásu uri órák, melyek a legtökéletesebb szerkezettel vannak ellátva, a legegyszerűbb és a legdrágább művészeti kézi munka eredménye; van közöttük 1—2—4 ezer forintos disztárgy is, de vannak egészen olcsók is, melyek szintén kifogastalan műőségűek, mindenki látni, apróra megvizsgálni akarja e gyönyörű kiállítású tárgyakat és a ki teheti bizony nem állhatja meg, hogy ne vegyen belőlük.

— **A Secesszió-sörözőben** ma, pénteken, Rác Gusztó zenekara zene-estélyt tart

Művészet, irodalom.

○ A páholy tegnap meglehetősen szép házat vonzott s a közönség most is jól mulatott a kacagtató helyzetekben bővelkedő vigjátékon, sokat tapsolván különösen *Vágó* Belának, *Pesti* Kálmánnak, *Thury* Elemernek és a többi szereplőknek is.

○ **Elhalasztott premier.** *Márkus* Aranka betegsége miatt a „*Ninon*” opera bemutatóját, mely holnapra (péntekre) volt kitűzve, szombatra kellett elhalasztani. Holnap (pénteken) a „*Királyfogas*”-t, *Konti* szepzenéjű operettjét adják.

○ **Heti műsor.** Pénteken febr. 14-én „*Királyfogas*”, operett. — Szombaton febr. 15-én „*Ninon*” opera (először).

○ **A halász regénye.** *Irtó Szemere* György. „A nép fia lelkének, lelki küzdelmének oly megragadó, eredeti, a komolyban humoros rajzát veszi ez elbeszélésben az olvasó, minő csak a legjelesebb megfigyelőtől s az igazi költőtől teuk ki.” Ezekkel a szavakkal ajánlta olvasói figyelmébe *Szemere* Györgynek egy hosszabb elbeszélését a „*Budapesti Hirlap*”. Csak természetes, hogy az ironak a fenti sorokban jelzett tulajdonságai még nagyobb mértékben és szabadabban érvényesülhetnek egy szélesebb alapokra fektett regénynek, mint egy rövid elbeszélésnek keretében. — Különösen, ha az író a regény megépítéséhez szükséges tehetségnek: a fantáziának és az ügyes meseszöveési képességnek oly kiváló mértékben birtokában van, mint *Szemere* György. A *Neodrády* Antal művészeti rajzaival díszített, csinos kiállítású kötet a *Franklin-társulat* kiadásában jelent meg, ára 2 korona 80 filler.

Törvénykezés.

§ A mai esküdtszéki tárgyaláson az esküdtbírószág *Decsi* Janos, egeragi lakos bűnügyét tárgyalta, kirablási kísérlettel, többrendbeli betöréssel, lopással és tulajdon elcsapításával volt vádoiva. *Decsi* Janos rendszeresen üzte a betöréseket és lopásokat Egeragnon és környékén; betört a jegyző lakásába is és a többek között *Bolgár* Kálmán, anyakönyvi felügyelő, pécsi lakos, presházat is feltörte az egeragi szőlőhegyen. Mindeme vadak beigazolást nyertek ellene s az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján a királyi törvényszék *háromévi fegyházra* ítélte. A főatrgyalás már félegykor vegetert.

§ **Ítélet.** A tegnapi esküdtszéki tárgyalás este hat órakor ért veget s az esküdtszék bűnösnek mondta ki *Gyurkov* Pávót a *Csoszín* Ábám ellen eikövetett halált okozó súlyos testi sértésben. A verdikt alapján a bíróság *Gyurkov* Pávót *négy évi fegyházra* ítélte. Az ítélet ellen az elteit semmiségi panaszszal élt.

Közgazdaság.

□ **Amerikából származó növények behozatala.** A földmivetésügyi miniszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Ujabb időben mind gyakrabban adatnak be kérelmek Amerikából származó növények behozatalának engedélyezése iránt. Ezen kérelmek arra engednek következtetni, hogy az amerikai származású növények forgalmának szabályozása tárgyában kiadott tilalmi rendletről az érdekelt közönség kellő tájékozottsággal nem bír. Ennek következtében tudomására hozom az érdekelt gazdaközönségnek, hogy a tilalmi rendelet értelmében élő növények, oltóvesszőknek, dugványoknak s mindenemű friss állapotban levő növényi részeknek,

ugyszintén az oly hordóknak, ládáknak, vagy bármi néven nevezendő más tárgyaknak, melyek a fentnevezett áruk vagy növényi részek csomagolására szolgálnak, Amerikából való behozatala tilos.

Táviratok.

— **Országgyűlés.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budgethez **Molnár János** szólt a mai ülésen, a kinek **Kubinyi Györggyel** zajos polemiája volt.

Ezután **Komjáthy Béla** interpellált a trónörökös szentpétervári látogatása ügyében Századokon át bűségesek voltunk — ugymond — a dinasztia iránt. De a kiknek hatalmáért éltünk, azok ellességes politikát űztek. A megérdemlett hála helyett hálátlanságot nyertünk.

Taps hangzott fel e szavaknál s a szónok folytatta: De ha veszély fenyegette őket, akkor bizelgés, esküdözés járta, hogy újabb csalódást hozzon. Mindig a nemzet megalázása volt törekvésük.

A trónörökös meglátogatta a cári párt. A magyar nemzetnek képviselve, önállóságunknak kidomborítva kellett volna lennie, de senki sem volt, a ki erről informálja a főherceget. Fájdalom az az ur nem úgy lett nevelve, hogy történetünket ismerje. (Tetszés és taps.) A ki hivatta van az uralkodásra, azt nem meg tanítani, de rákényszeríteni kell a törvények tiszteletére. (Taps.) Kérde, hogy olyan tényezőt, aki nem tartja törvényünket tiszteletben, lehet e a trón várományosának tekinteni? (Elnök csenget, a szélsőbal tapsol és éljenez.)

Elnök hosszas zaj után kijelenti, hogy olyan föltevés, mely a trón várományosáról felteszi, hogy a törvényt nem tiszteli, helytelen.

Olay Lajos: Tanuljon meg magyarul!

Komjáthy Béla: Föl kell világosítani, hogy a trónöröklés joga még nem teszi királynak, meg kell esküdnie előbb az alkotmányra. Jó lesz felvilágosítani, hogy bár eltorlítotték az aranybullának azt a

pontját, mely feljogosítja a nemzetet megfosztani a fejedelmet az uralkodástól, de ha nem tartja tiszteletben a nemzet jogát, hanem lábbal tiporja, mégis egy emberként fog ez ellen felállni a magyar nemzet. (Zajos taps.)

Előterjeszti interpellációját, melyben kérde a miniszterelnöktől, gyakorolta-e azt az alkotmányos befolyását, mely a magyar kormányt megilleti s a melynek gyakorlása kötelessége is? Igaz-e, hogy a főherceg a magyar kormány egyik tagját, mikor nála jelentkezett, nem fogadta és kötelességének gyakorlásában meggátolta?

Visontai Soma kérde a miniszterelnöktől, hogy részt vett-e a kormány e kiváló politikai küldetés előkészítésében, nyújthat-e megnyugtatót arra nézve, hogy nem történt oly megállapodás, a mi Magyarország különleges politikai érdekeit sérthetné, mert a főhercegnek nem volt magyar kísérete?

Szell Kálmán miniszterelnök válaszolt ekkor az interpellációkra a következőkben: Önök a mult keserveivel hozakodnak elő s én a jelen tényeivel válaszolok. Nem egyforma fegyverekkel küzdünk tehát; pedig szükséges, hogy ily nagyfontosságú kérdésben ne legyen különbség. Ez a kérdés nem tartozik a nemzeti becsületre. Van a nemzetnek olyan feje, ki minden gondját erre a nemzetre és ennek jólétére fordítja.

Közbeiktatások: A trónörökösről beszéljen!

Szell Kálmán: Majd arról is beszéllek! A trónörökös pétervári látogatása nem volt egyéb udvariassági ténynél. A trónörökös célja volt, hogy katonai kineveztetését megköszönje a cárnak és látogatásának semmi politikai jelentősége nem volt. Hogy mikép történt a dolog, azt is elmondja. Oly gyorsan lett elhatározva a szentpétervári látogatás, hogy a magyar kiéretre nézve nem is beszélhetett a trónörökösrel. De nem is tartotta szükségesnek beleavatkozni, hogy kit vigyen kísérettől. Hiszen van a trónörökös körül sok magyar ember; vihetett volna azok kö-

zül tetszése szerint bárkit. Mikor azonban ezeken kívül álló egyénre, gróf **Zichy Jánosra** esett a trónörökös választása, itt már a személyes ügy politikai jellegűvé lett, mert gróf **Zichy János** egy ellenzéki pártnak a tagja, tehát politikai állásánál fogva exponált helyzetben van. Hogy éppen most, a költségvetési harcok idején, mikor az ellenzék a kormány ellen küzd, ez ellenzék egyik legszélsőbb részének egyik tagját vitte volna a trónörökös pétervári útjára, ez nem egyezik meg a parlamenti felfogással s ezért tiltakozott ez ellen. Ugy erre nézve, mint az egész ügyben a felelősséget eljárásáért elvállalja.

Visontai Soma és **Komjáthy Béla** rövid válasza után a Ház többsége zajos helyeslések között tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
Segédszerkesztő
HONTHY ISTVAN.

Nyilt-tér.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethet-
len nóm

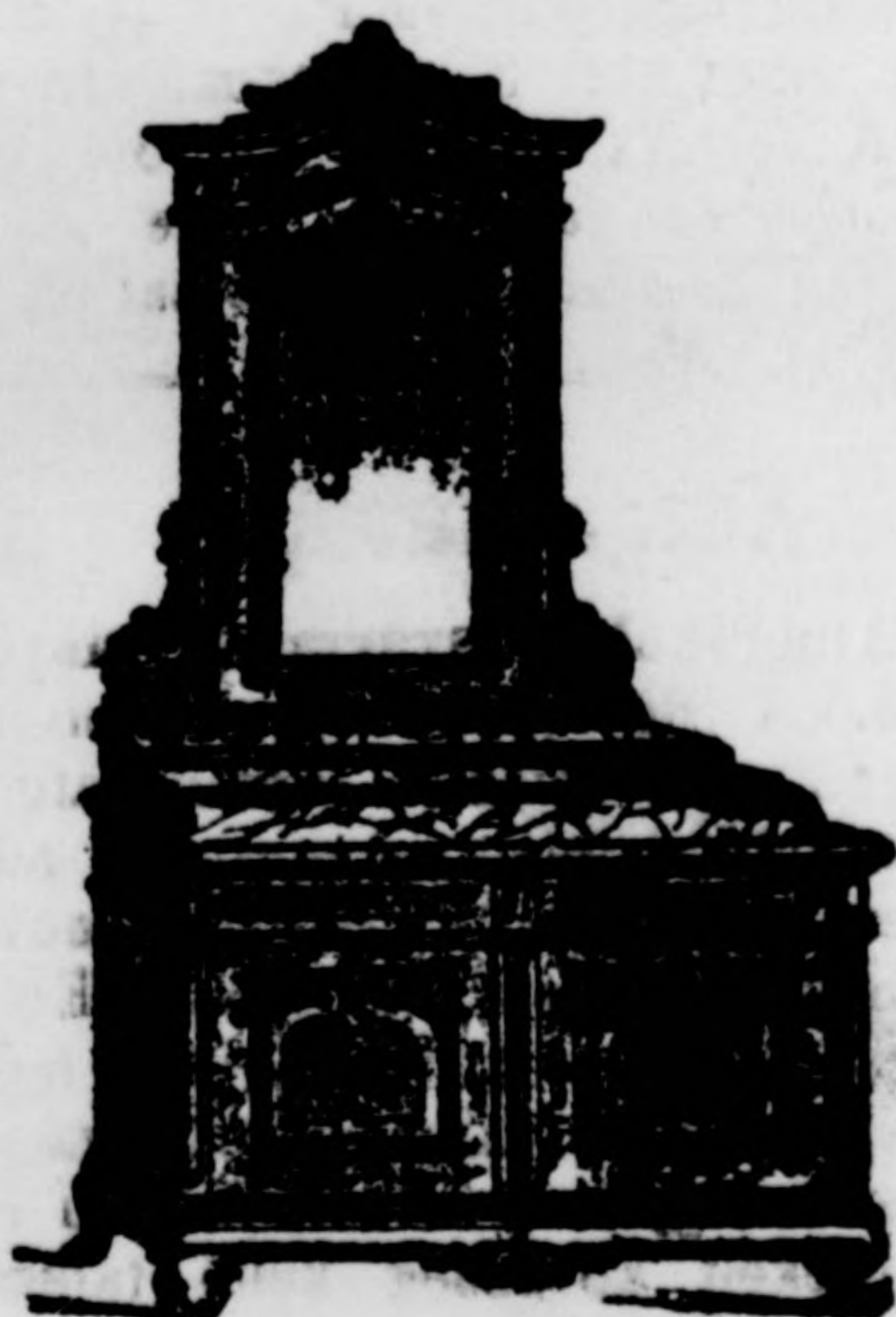
Czupy Edéné

szül. **Siegl Mária**

elhunyta alkalmával részvétnyilatkozataikkal, koszoruk küldésével s a temetésen való megjelenésükkel nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, a magam és a gyászoló család nevében őszinte köszönetet mondok.

Patacs, 1902. február 13-án.

Czupy Ede.

Zsolnay Imre

Butorraktára Pécs, Ferenciek-utca 11. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **45 év óta fennálló** butorüzletem átadása céljából elhatároztam, miként a rendkívül **felszaporodott készleteimet részben kiárusítani**, kisebbíteni fogom, a mi által **kedvező alkalom nyílik, kitűnő minőségű butorokat és mindennemű lakásberendezési tárgyakat igen jutányos árért** beszerezhetni.